

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยในครั้งนี้ เป็นการศึกษาระดับปัญหาและเปรียบเทียบระดับปัญหาการวิจัยในชั้นเรียนของครูในสถานศึกษาช่วงชั้นที่ 3-4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิจัยตามลำดับดังนี้

1. วัตถุประสงค์การวิจัย
2. วิธีดำเนินการวิจัย
3. เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สรุปผลการวิจัย
6. อภิปรายผล
7. ข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับปัญหาในการวิจัยในชั้นเรียนของครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษาที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 3-4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้าน
2. เพื่อเปรียบเทียบปัญหาในการวิจัยในชั้นเรียนของครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษาที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 3-4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ที่มีประสบการณ์สอน ขนาดโรงเรียนที่ปฏิบัติหน้าที่ และมีประสบการณ์ในการทำวิจัยที่ต่างกัน ทั้งโดยรวมและรายด้าน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากร คือ ข้าราชการครูในสถานศึกษาช่วงชั้นที่ 3-4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ปีการศึกษา 2548 จาก 27 โรงเรียน ประกอบด้วยครูผู้สอน จำนวน 981 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูผู้สอนในสถานศึกษาช่วงชั้นที่ 3-4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 โดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) และกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) แล้วสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) จากประชากรครูที่มีประสบการณ์สอน ขนาดสถานศึกษาที่ปฏิบัติหน้าที่และมีประสบการณ์การทำวิจัย ได้กลุ่มตัวอย่างรวม 276 คน

เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือขึ้น ซึ่งเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยปัญหาการวิจัยในชั้นเรียนในสถานศึกษาช่วงชั้นที่ 3-4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 เป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) จำนวน 3 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการวิจัยในชั้นเรียน โดยสร้างข้อคำถามให้ครอบคลุมประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการทำวิจัยในชั้นเรียน ได้แก่ ด้านความรู้เกี่ยวกับการวิจัย ด้านการดำเนินงาน ด้านบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ด้านงบประมาณ ด้านวัสดุอุปกรณ์ และด้านแหล่งข้อมูล เป็นคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ จำนวน 51 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะแนวทางการแก้ปัญหาการวิจัยในชั้นเรียนสร้างข้อคำถามให้ครอบคลุมประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยในชั้นเรียน ทั้ง 6 ด้าน ได้แก่ ด้านความรู้เกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน ด้านการดำเนินงาน ด้านบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ด้านงบประมาณ ด้านวัสดุอุปกรณ์ และด้านแหล่งข้อมูล เป็นคำถามแบบปลายเปิด

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยจะจัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนทั้งหมด มาตรวจความสมบูรณ์ในการตอบ และจำแนกตามข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม เพื่อสะดวกต่อการกรอกข้อมูลในการวิเคราะห์

2. ตรวจสอบให้คะแนนแบบสอบถามเฉพาะในตอนต้นที่ 2 ปัญหาการวิจัยในชั้นเรียนของครูสถานศึกษาช่วงชั้นที่ 3-4

3. เปรียบเทียบปัญหาการวิจัยในชั้นเรียนของครูสถานศึกษาช่วงชั้นที่ 3-4 ตามความคิดเห็นของข้าราชการครูที่มีประสบการณ์สอนและขนาดสถานศึกษาต่างกัน เป็นรายด้าน และรวมทุกด้าน วิเคราะห์โดยการทดสอบ F - test (One-way ANOVA) เมื่อพบความแตกต่างทางสถิติจะทดสอบผลต่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเซฟเฟ้ (Scheffe')

4. เปรียบเทียบปัญหาการวิจัยในชั้นเรียนของครูสถานศึกษาช่วงชั้นที่ 3-4 ตามความคิดเห็นของข้าราชการครูที่มีประสบการณ์การวิจัยในชั้นเรียนต่างกัน เป็นรายด้าน และรวมทุกด้าน วิเคราะห์โดยการทดสอบ t - test

5. สรุปข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาการวิจัยในชั้นเรียนของครูในสถานศึกษาช่วงชั้นที่ 3-4 ตามตัวแปรตามด้วยวิธีการพรรณนาวิเคราะห์เรียงลำดับจากความถี่มากไปหาน้อย

สรุปผลการวิจัย

1. ข้าราชการครูในสถานศึกษาช่วงชั้นที่ 3 - 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 มีปัญหาการวิจัยในชั้นเรียนโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เรียงระดับปัญหาจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย 3 ลำดับ ดังนี้ ด้านงบประมาณ ด้านวัสดุอุปกรณ์ และด้านแหล่งข้อมูล ด้านที่มีระดับปัญหาน้อยที่สุด คือ ด้านการดำเนินงาน เมื่อจำแนกพบว่า

1.1 ประสบการณ์ในการสอนของครู คือ 1) ข้าราชการครูที่มีประสบการณ์ในการสอน 12 ปีลงมา มีปัญหาการวิจัยในชั้นเรียนโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านมีระดับปัญหามากที่สุดไปน้อย 3 ลำดับ คือ ด้านงบประมาณ ด้านวัสดุอุปกรณ์ และด้านแหล่งข้อมูล ส่วนด้านที่มีระดับปัญหาน้อยที่สุด คือ การดำเนินงาน 2) ข้าราชการครูที่มีประสบการณ์ในการสอน 13-18 ปี และ 19 ปีขึ้นไป มีปัญหาการวิจัยในชั้นเรียนโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านมีระดับปัญหาเรียงจากมากที่สุด ไปน้อย 3 ลำดับ คือ ด้านงบประมาณ ด้านวัสดุอุปกรณ์ และด้านแหล่งข้อมูล ส่วนด้านที่มีระดับปัญหาน้อยที่สุด คือ ด้านการดำเนินงาน

1.2 ขนาดของสถานศึกษา คือ 1) ข้าราชการครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดกลาง มี ปัญหาการวิจัยในชั้นเรียนโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน

มีระดับปัญหาเรียงลำดับ จากมากไปน้อย 3 ลำดับ ดังนี้ คือ ด้านงบประมาณ ด้านวัสดุอุปกรณ์ และด้านแหล่งข้อมูล ส่วนด้านที่มีระดับปัญหาน้อยที่สุด คือ ด้านการดำเนินงาน 2) ข้าราชการครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดใหญ่และขนาดใหญ่พิเศษ มีปัญหาการวิจัยในชั้นเรียนโดยรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงระดับปัญหาจากมากไปน้อย 3 ลำดับ ดังนี้ คือ ด้านงบประมาณ ด้านวัสดุอุปกรณ์ และแหล่งข้อมูล ส่วนด้านที่มีระดับปัญหาน้อยที่สุด คือ ด้านการดำเนินงาน

1.3 ประสิทธิภาพในการทำวิจัยในชั้นเรียน คือ 1) ข้าราชการครูที่เคยทำและไม่เคยทำวิจัยในชั้นเรียนมีปัญหาการทำวิจัยในชั้นเรียนโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงระดับปัญหาจากระดับปัญหามากไปน้อย 3 ลำดับ ดังนี้ คือ ด้านงบประมาณ ด้านวัสดุอุปกรณ์ และด้านแหล่งข้อมูล ส่วนด้านที่มีระดับปัญหาน้อยที่สุด คือ ด้านการดำเนินงาน

2. ผลการเปรียบเทียบ

2.1 ข้าราชการครูที่มีประสบการณ์ในการสอน 12 ปีลงมา มีปัญหาการวิจัยในชั้นเรียนโดยรวมและรายด้านแตกต่างกับข้าราชการครูที่มีประสบการณ์สอน 13-18 ปี และ 19 ปี ขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนข้าราชการครูที่มีประสบการณ์สอน 13-18 ปี และ 19 ปี ขึ้นไป มีปัญหาการวิจัยในชั้นเรียนโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

2.2 สถานศึกษาขนาดกลาง มีปัญหาการวิจัยในชั้นเรียนโดยรวมและรายด้านแตกต่าง สถานศึกษาขนาดใหญ่และสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนข้าราชการครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดใหญ่และใหญ่พิเศษมีปัญหาการวิจัยในชั้นเรียนโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

2.3 ข้าราชการครูที่มีประสบการณ์ในการทำวิจัยในชั้นเรียนต่างกัน มีปัญหาในการทำวิจัยในชั้นเรียนโดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียน

3.1 ด้านความรู้เกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน ควรให้ข้าราชการครูเข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการสัมมนาเพิ่มเติมเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียน เชิญวิทยากรมาให้ความรู้แก่บุคลากรในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง

3.2 ด้านการดำเนินงาน สถานศึกษาควรจัดทำโครงการวิจัยในชั้นเรียนเป็นแผนปฏิบัติการของสถานศึกษา ควรมีการประเมินแผนปฏิบัติการเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียนจัดทำป้ายนิเทศเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียนและเผยแพร่ผลงานการทำวิจัยใน

ชั้นเรียนของครู ประกาศเกียรติคุณยกย่องครูที่ประสบผลสำเร็จในการทำวิจัยในชั้นเรียน จัดนิทรรศการแสดงผลงานครูที่ประสบผลสำเร็จการทำวิจัยในชั้นเรียน นำการวิจัยในชั้นเรียน มาเป็นส่วนหนึ่งของการประเมินความคิดความชอบของครูอย่างเป็นรูปธรรม

3.3 ด้านบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ควรมีผู้เชี่ยวชาญเฉพาะเกี่ยวกับด้านวิจัย

สถานศึกษาทุกแห่งควรจัดให้มีทีมที่ปรึกษาภายในโรงเรียนหรือกลุ่มโรงเรียนสนับสนุนและให้กำลังใจเพื่อนร่วมงาน เพื่อให้เห็นความสำคัญของการวิจัยในชั้นเรียนและการสนับสนุน ส่งเสริมอย่างจริงจัง นิเทศติดตามการทำงานของครูอย่างสม่ำเสมอ

3.4 ด้านงบประมาณ สถานศึกษาควรจัดสรรงบประมาณสนับสนุนการทำวิจัยในชั้นเรียนอย่างต่อเนื่อง จัดหางบประมาณสนับสนุนแก่ครูที่พัฒนาการเรียนการสอน โดยการใช้กระบวนการวิจัยในชั้นเรียน เพิ่มงบประมาณแผนงานวิชาการในการจัดทำวิจัยในชั้นเรียน

3.5 ด้านวัสดุอุปกรณ์ สถานศึกษาจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกให้เพียงพอและตรงกับความต้องการของครูในการทำวิจัยในชั้นเรียนตามความเหมาะสมของงาน

3.6 ด้านแหล่งข้อมูล สถานศึกษาจัดตั้งแหล่งวิชาการเพื่อการศึกษา ค้นคว้า งานวิจัยในชั้นเรียน โดยเฉพาะ พร้อมทั้งจัดหาเอกสาร วารสารด้านการวิจัยในชั้นเรียนให้เพียงพอ กับความต้องการกับบุคลากรในสถานศึกษา เพื่อให้ครูในสถานศึกษาได้ศึกษาค้นคว้า และเป็นสถานที่แลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียน รวมทั้งประสานระหว่างกลุ่มโรงเรียนในการทำวิจัยในชั้นเรียน พร้อมทั้งเผยแพร่งานวิจัยในชั้นเรียนที่ประสบผลสำเร็จต่อไป

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเรื่อง ปัญหาการวิจัยในชั้นเรียนในสถานศึกษาช่วงชั้นที่ 3-4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 มีประเด็นที่ควรนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. ผลการวิจัยพบว่า ข้าราชการครูในสถานศึกษาช่วงชั้นที่ 3-4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 มีปัญหาการทำวิจัยในชั้นเรียนโดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานของการวิจัยที่ตั้งไว้ คือ ปัญหาการวิจัยในชั้นเรียนของครูในสถานศึกษาช่วงชั้นที่ 3-4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ตามความคิดเห็นของข้าราชการครูทั้งภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง ผลการวิจัยสอดคล้องกับ ขนิษฐา ดีวงศ์ (2546 : บทคัดย่อ) ทำการวิจัยเรื่อง ปัญหาและ

แนวทางแก้ปัญหาการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูประถมศึกษา จังหวัดนครพนม ผลการวิจัยพบว่าปัญหาการทำวิจัยในชั้นเรียน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และ ด้านที่มีปัญหาในระดับปานกลาง ได้แก่ ด้านความรู้เกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียน ด้านแหล่งข้อมูล และด้านบุคลากรที่เกี่ยวข้อง นัฏฐพนธ์ ทองแสน (2547 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพการดำเนินการวิจัยในชั้นเรียนของครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาภาคพื้นทวีป เขต 2 ผลการวิจัยปรากฏ มีสภาพการดำเนินการวิจัยในชั้นเรียนโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ดังนี้ ด้านคุณลักษณะของนักวิจัย ด้านการสนับสนุนการวิจัย ด้านความรู้เกี่ยวกับการวิจัย และด้านทักษะในการวิจัย ศักดิ์ดา อุปณาใต้ (2544 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษาเขตพัฒนาคุณภาพการศึกษาลุ่มน้ำพอง สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่น ผลการวิจัยดังนี้ สภาพความรู้ความเข้าใจในการทำวิจัยในชั้นเรียนพบว่าครูผู้สอนที่ทำวิจัยในชั้นเรียน มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียนอยู่ในระดับปานกลาง และมีความรู้ความเข้าใจ 3 อันดับสุดท้าย คือ การเลือกใช้สถิติต่าง ๆ ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมกับลักษณะของข้อมูล การแปลผลจากข้อมูลที่วิเคราะห์เรียบร้อยแล้ว และวิธีเขียนผลการวิจัย โยภา ศรีงาม (2548 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัญหาการทำวิจัยในชั้นเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 พบว่า สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 มีปัญหาการทำวิจัยในชั้นเรียน โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง ด้านความรู้เกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียน

ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้อาจจะเนื่องมาจากปัจจัยที่ส่งผลต่อการทำวิจัยในชั้นเรียนที่เหมาะสมดังนี้ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 เป็นกฎหมายการศึกษาของไทยที่เป็นแม่บทกำหนดแนวทางในการจัดการศึกษา มาตรา 30 ได้ย้ำเน้นถึงกระบวนการจัดการเรียนการสอนว่า "ให้สถานศึกษาพัฒนากระบวนการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ รวมทั้งส่งเสริมให้ผู้สอนสามารถวิจัย เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับการศึกษา" และสุดท้ายที่กล่าวถึงการวิจัย คือ มาตรา 24(5) กำหนดว่า "การจัดกระบวนการเรียนรู้ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการดังต่อไปนี้ ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้

ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่างรวมทั้งได้มีการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนในสถานศึกษา ปัจจุบันสถานศึกษาทุกแห่งให้ความสำคัญการทำวิจัยในชั้นเรียน โดยการนำผลงานเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียนมาเป็นส่วนหนึ่งในการพิจารณาความคิดความชอบ การเลื่อนวิทยฐานะก็ตามต้องมีการทำวิจัยในชั้นเรียนเป็นองค์ประกอบในการนำเสนอผลงานทำให้ครูได้ฝึกทำงานวิจัยในชั้นเรียน ประกอบกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ที่รับผิดชอบการจัดการศึกษาใน 6 อำเภอ คือ อำเภอวาปีปทุม อำเภอบริบูรณ์ อำเภอนาเชือก อำเภอนาคู อำเภอยางสีสุราช และอำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จากการสรุปสัมภาษณ์ผู้บริหารเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาประจำเดือนมีนาคม 2548 พบว่าสถานศึกษาช่วงชั้นที่ 3-4 หรือระดับมัธยมศึกษา จำนวน 27 โรงเรียน โดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 จัดทำโครงการอบรมครูเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียนไว้ในแผนปฏิบัติการประจำปีการศึกษา 2547 และให้ครูแกนนำสถานศึกษาละ 2 คน ได้ผ่านการอบรมการทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อนำไปขยายผลแก่ครูอื่นในสถานศึกษา ทำให้ปัญหาการทำวิจัยในชั้นเรียนได้รับการแก้ไขและได้รับการพัฒนาในระดับหนึ่ง

ในด้านผู้บริหารและการบริหาร ถือว่ามีความสำคัญที่จะนำนโยบายของภาครัฐสู่การปฏิบัติ ผู้บริหารต้องมีความรู้เกี่ยวกับทฤษฎีการบริหาร และนำหลักการวิจัยเพื่อพัฒนาไปใช้อยู่เสมอ (สำนักคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2545 : 6-7) รวมทั้งบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีต่อการส่งเสริมการวิจัยของครู ได้แก่ 1) การสร้างบรรยากาศทางวิชาการ ด้วยการกำหนดนโยบายในการทำวิจัยในชั้นเรียน การประชุมชี้แจงการจัดหาเอกสารตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การจัดทำข้อมูลสารสนเทศเพื่อการวิจัยการใช้กระบวนการวิจัยเป็นส่วนหนึ่งในการบริหาร การส่งเสริมหรือพัฒนานวัตกรรมใหม่ๆ การจัดบรรยากาศเพื่อการวิจัย การอบรมพัฒนาเกี่ยวกับการทำวิจัย การจัดระบบในโรงเรียนให้เอื้อต่อการปฏิบัติหน้าที่ของครู 2) การจัดโครงสร้างของสถานศึกษา ด้วยการจัดโครงสร้างสถานศึกษาให้มีงานพัฒนาการวิจัย การแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานเพื่อพัฒนางานวิจัยในชั้นเรียน 3) การสนับสนุนด้านทรัพยากร ด้วยการสนับสนุนด้านอาคารสถานที่ วัสดุ ครุภัณฑ์ และงบประมาณ สำหรับการจัดทำวิจัยในชั้นเรียนและเผยแพร่ผลงาน 4) การฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากร ด้วยการส่งเสริมให้ครูมีความรู้ความสามารถ การเป็นวิทยากรหรือครูพี่เลี้ยง การจัดฝึกอบรมสัมมนาแก่ครูในการทำวิจัยในชั้นเรียน 5) การดำเนินการวิจัยด้วยตนเอง ด้วยการดำเนินงานวิจัยด้วยตนเองและมีส่วนร่วมในการจัดทำวิจัยของครู การพัฒนาตนเองในการจัดทำวิจัยอย่างต่อเนื่อง และ 6) การให้ขวัญและกำลังใจ ด้วยการจัดรางวัล การยกย่อง

ชมเชย การมอบเกียรติบัตร การนิเทศเยี่ยมชมผลงาน การพิจารณาความดีความชอบจาก การวิจัยในชั้นเรียน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546 : 7-9) สิ่งเหล่านี้ล้วนมีความสำคัญต่อ การทำวิจัยในชั้นเรียนทำให้ผู้ทำวิจัยในชั้นเรียนได้รับขวัญกำลังใจที่ดียิ่งขึ้น อีกประการหนึ่ง จะเห็นว่าผู้บริหารจะมีวิสัยทัศน์ที่ดีในเรื่องใดก็ตามต้องได้รับการพัฒนาในด้านความรู้ ความสามารถในเรื่องนั้นจากข้อมูลของเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ผู้บริหาร สถานศึกษาส่วนใหญ่ร้อยละ 90 ได้จบในระดับบัณฑิตศึกษาและผ่านหลักสูตรอบรมการทำ วิจัยในชั้นเรียนทุกคนจึงมีความรู้ความเข้าใจในการทำวิจัยค่อนข้างดี ผู้บริหารถือว่าเป็น สัญลักษณ์ขององค์กร เมื่อผู้บริหารให้ความสำคัญของการวิจัยในชั้นเรียน องค์กรนั้นย่อมเห็น ความสำคัญของการทำวิจัยในชั้นเรียนเช่นเดียวกัน

สาเหตุที่อาจจะทำให้เกิดอุปสรรคต่อการวิจัยในชั้นเรียน ของสถานศึกษา ในช่วงชั้นที่ 3-4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ไม่บรรลุผลตาม เป้าหมาย เพราะระดับการศึกษา ถือว่าเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่มีผลต่อการทำวิจัยในชั้นเรียน จากข้อมูลที่ได้ ในการสำรวจความคิดเห็นของข้าราชการครูช่วงชั้นที่ 3-4 สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 สืบมาจากข้าราชการครูที่มีการศึกษา ระดับปริญญาตรี จำนวน 230 คน คิดเป็นร้อยละ 83.3 และสูงกว่าระดับปริญญาตรี จำนวน 46 คน คิดเป็น ร้อยละ 16.7 ปรากฏผลดังนี้ ระดับปัญหาโดยรวม ข้าราชการครูที่มีระดับการศึกษาระดับ ปริญญาตรี มีปัญหาการวิจัยในชั้นเรียน อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนข้าราชการครูที่มีระดับ การศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี เกี่ยวกับปัญหาการวิจัยในชั้นเรียน อยู่ในระดับน้อย จากผล การวิจัย พบว่า ระดับของการศึกษาของข้าราชการครูมีผลต่อระดับปัญหาการวิจัยในชั้นเรียน ข้าราชการครูที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคามร้อยละ 10 เท่านั้นที่มีระดับ การศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี อีกประมาณร้อยละ 90 ของข้าราชการครูจบการศึกษาในระดับ ปริญญาตรี ดังนั้นรัฐบาลควรจะสนับสนุนและส่งเสริมให้ข้าราชการครูได้รับการศึกษาให้ สูงกว่าในระดับปริญญาตรี เพื่อพัฒนางานวิจัยในชั้นเรียนให้มีศักยภาพและมีบทบาทสำคัญใน การพัฒนาการเรียนการสอนให้บรรลุผลยิ่งขึ้นไป (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2, 2547 : 15)

การขาดปัจจัยที่เอื้อต่อการทำวิจัยในชั้นเรียน โดยสภาพทั่วไปในปัจจุบัน สถานศึกษายังขาดแคลนบุคลากรที่เกี่ยวข้องการวิจัย งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์และแหล่ง ข้อมูลที่มีความจำเป็น โดยเฉพาะด้านงบประมาณที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยเห็นได้จาก การทบทวนผลการพัฒนาที่ผ่านมาของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 9

(2545-2549) ด้านการพัฒนาทรัพยากรด้านมนุษย์ ในเรื่องการส่งเสริมงบประมาณด้านการวิจัยของภาครัฐ ดังนี้ คือ ปี 2544 คิดเป็นร้อยละ 0.17 ของ GDP ส่วน ในปี 2546 คิดเป็นร้อยละ 0.15 ของ GDP (สมเดช สีแสง, 2549 : 5) นั่นก็แสดงว่างบประมาณของภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยน้อยลง ซึ่งส่งผลโดยตรงต่องบประมาณในการทำวิจัยที่หน่วยงานต่าง ๆ ของภาครัฐที่จะได้รับงบประมาณ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานก็เช่นเดียวกัน จึงส่งผลโดยตรงต่อสถานศึกษาที่อยู่ในกำกับของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งสอดคล้องกับ สุชาติ ตั้งใจ (2545 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชัยภูมิ ผลการวิจัยพบว่าการทำวิจัยของครูประถมศึกษา ได้ดำเนินการเพื่อแก้ปัญหาที่พบในการจัดการเรียนการสอน ครูส่วนมากใช้งบประมาณส่วนตัวในการทำวิจัย เนื่องจากสถานศึกษามีงบประมาณเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียนมีจำนวนที่จำกัด จึงส่งผลให้ครูที่ทำวิจัยต้องใช้งบประมาณส่วนตัวดังกล่าว

ข้าราชการครูอาจขาดความรู้ความเข้าใจในการวิจัยในชั้นเรียนและไม่เห็นความสำคัญของการนำการวิจัยมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน ครูไม่ตระหนักและไม่เห็นความสำคัญของการวิจัยในชั้นเรียนในการแก้ปัญหาการเรียนการสอน ครูจะใช้ความรู้สึกลงตนเองในการตัดสินใจแก้ปัญหา ครูยังขาดความรู้ขาดทักษะในการวิจัยในชั้นเรียน ให้ความสำคัญการวิจัยในชั้นเรียนน้อย และครูมีภาระงานมาก สิ่งเหล่านี้ดังกล่าวช่วยย้อมมีผลต่อการวิจัยในชั้นเรียนทั้งสิ้น อีกประการหนึ่ง จากข้อมูลของเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ครูผู้สอนที่ศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษาเพียงร้อยละ 10 และผ่านการอบรมวิจัยเกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียนค่อนข้างน้อย (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2, 2547 : 15)

2. ผลการวิจัยที่พบว่า ข้าราชการครูที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกัน มีปัญหาการทำวิจัยในชั้นเรียนโดยภาพรวมและรายด้านต่างกัน โดยข้าราชการครูที่มีประสบการณ์สอน 12 ปี ลงมา มีปัญหาการทำวิจัยในชั้นเรียนในสถานศึกษาช่วงชั้นที่ 3-4 โดยรวมและรายด้านมากกว่าข้าราชการครูที่มีประสบการณ์สอน 13-18 ปี และ 19 ปี ขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนข้าราชการครูที่มีประสบการณ์สอน 13-18 ปี และ 19 ปี ขึ้นไป มีความคิดเห็นต่อปัญหาการทำวิจัยในชั้นเรียนโดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้อาจจะเนื่องมาจากข้าราชการครูที่มีประสบการณ์การสอนน้อย มีปัญหาการวิจัยในชั้นเรียนมากกว่า เนื่องจากข้าราชการครูเหล่านี้มีโอกาสที่จะศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษาน้อย จากข้อมูลของเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ครูผู้สอนที่ศึกษาต่อระดับ

บัณฑิตศึกษาเพียงร้อยละ 10 และผ่านการอบรมวิจัยเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียนค่อนข้างน้อย (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 . 2547 : 15) และความรู้ความชำนาญในการสอนน้อย ที่จะนำไปสู่การพัฒนาการวิจัยในชั้นเรียนน้อย ขาดแรงจูงใจในการทำผลงานทางวิชาการเกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน เนื่องจากยังไม่ถึงเกณฑ์การประเมินเพื่อเลื่อนวิทยฐานะ ครู คศ.3 และครู คศ.4 แรงจูงใจถือว่าเป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญต่อการทำงานให้ประสบผลสำเร็จ ซึ่งสอดคล้องกับ จรัส สุวรรณเวลา (2529 : 137-141) ได้กล่าวถึงจูงใจไว้ว่า คุณภาพของคนมิได้อยู่ที่ความรู้ ความสามารถเพียงอย่างเดียวแต่อยู่ที่ใจที่จะทุ่มเทให้กับงานด้วยการอุทิศตนเป็นหัวใจอย่างหนึ่งของความสำเร็จ ถ้าสภาพการทำงานเหมาะสมและได้รับการจูงใจอย่างถูกต้องคนจะสามารถผลิตผลงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น สิ่งจูงใจจะเป็นแรงกระตุ้นให้คนทำงานเพราะอยากจะทำมากกว่าความรู้ดีกว่าต้องทำ กำลังใจจะช่วยเป็นแรงเสริมทำให้เกิดความพอใจด้านอารมณ์ซึ่งเป็นสิ่งที่ทุกคนต้องการด้วย สิ่งจูงใจมีดังนี้ คือ รายได้ การเลื่อนตำแหน่ง รางวัลตอบแทน การให้ความสำคัญกับงานวิจัย การให้ทุน ดำเนินการ ให้วัสดุ อุปกรณ์ ที่เพียงพอ ซึ่งเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการทำวิจัยในชั้นเรียนทั้งสิ้น ส่วนมากครูที่มีประสบการณ์น้อย จะปฏิบัติการสอนในโรงเรียนขนาดกลางและอยู่ในพื้นที่ห่างไกล ทำให้ขาดปัจจัยที่เอื้อต่อการทำวิจัยในชั้นเรียน และภาระงานของครูที่ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนขนาดกลางมีมากทั้งงานในหน้าที่หลักและงานพิเศษ เนื่องจากโรงเรียนขนาดกลางจะขาดบุคลากร โดยเฉพาะด้านที่สนับสนุนการเรียนการสอน ไม่ว่าจะเป็นเกี่ยวกับงานธุรการ การเงิน พัสดุ วัสดุ ประเมินผล สิ่งทีกล่าวมาข้อมเป็นอุปสรรค ต่อการทำวิจัยในชั้นเรียนทั้งสิ้น

3. ผลการวิจัยพบว่า ข้าราชการครูที่ปฏิบัติราชการในสถานศึกษาขนาดกลาง มีปัญหาการทำวิจัยในชั้นเรียนโดยรวมและรายด้าน มากกว่าข้าราชการครูที่ปฏิบัติราชการในสถานศึกษาขนาดใหญ่และขนาดใหญ่พิเศษ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ ข้าราชการครูที่ปฏิบัติราชการในสถานศึกษาขนาดใหญ่มีปัญหาการทำวิจัยในชั้นเรียนโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันกับข้าราชการครูที่ปฏิบัติราชการในสถานศึกษา ขนาดใหญ่พิเศษ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ตรงตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ คือ ข้าราชการครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาในช่วงชั้นที่ 3 - 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ที่มีขนาดต่างกัน มีปัญหาการทำวิจัยในชั้นเรียนต่างกัน โดยรวมและรายด้าน ผลการวิจัยสอดคล้องกับ นัฐพนธ์ ทองแสน (2547 : บทคัดย่อ) ครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ที่มีขนาดต่างกันมีการดำเนินการวิจัยในชั้นเรียน

โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครูผู้สอนในสถานศึกษาขนาดใหญ่ มีการดำเนินการวิจัยในชั้นเรียน โดยภาพรวมแตกต่างกันกับสถานศึกษาขนาดกลางและสถานศึกษาขนาดเล็กอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับ โยภา ศรีงาม (2548 : บทคัดย่อ) มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างขนาดสถานศึกษาและตำแหน่งต่อปัญหาการทำวิจัยในชั้นเรียน ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 โดยรวมและรายด้าน 3 ด้าน คือ ด้านการสำรวจและวิเคราะห์ปัญหา ด้านการกำหนดวิธีการในการแก้ปัญหาและด้านการพัฒนาวิธีการหรือนวัตกรรม

ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้อาจจะเนื่องจากสถานศึกษาขนาดกลางส่วนใหญ่อุปกรณ์พร้อมทั้งด้านบุคลากร อาคารสถานที่ วัสดุครุภัณฑ์และงบประมาณ ในการบริหารจัดการก่อนข้างจะจำกัด โดยเฉพาะงบประมาณที่รัฐจัดสรรให้แต่ละโรงเรียน ในปัจจุบันการจัดสรรจะคิดตามจำนวนนักเรียนเป็นฐานในการจัดสรรดังกล่าวก็ไม่เท่ากัน โดยที่ช่วงชั้นที่ 3 (ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น) จัดสรรรายหัวละ 1800 บาท/ปี ส่วนช่วงชั้นที่ 4 (ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย) การจัดสรรรายหัวละ 2700 บาท/ปี ส่วนมากโรงเรียนขนาดกลาง จะมีจำนวนนักเรียนในช่วงชั้นที่ 4 น้อยกว่า ช่วงชั้นที่ 3 หรือแม้แต่จำนวนนักเรียนโดยภาพรวมก็ตามก่อนข้างมีความแตกต่าง จึงทำให้ได้รับงบประมาณที่แตกต่างกันกับสถานศึกษาขนาดใหญ่และขนาดใหญ่พิเศษ ทำให้สถานศึกษาขนาดใหญ่และใหญ่พิเศษมีความพร้อมทั้งด้านปัจจัยต่าง ๆ ที่เอื้อต่อการพัฒนาการเรียนการสอนมากกว่าไม่ว่าจะเป็น ด้านบุคลากร วัสดุ อุปกรณ์ ด้านงบประมาณ แหล่งข้อมูลและการสนับสนุนการศึกษาจากผู้ปกครองนักเรียนที่อยู่ในชุมชน จึงส่งผลให้การทำวิจัยในชั้นเรียนมีระดับปัญหาที่แตกต่างกัน ในลักษณะเดียวกันสถานศึกษาขนาดใหญ่กับขนาดใหญ่พิเศษก็เช่นเดียวกัน ปัจจัยพื้นฐานในการบริหารจัดการที่เกี่ยวข้องได้กล่าวมาแล้วมีความแตกต่างกัน จึงส่งผลต่อปัญหาการทำวิจัยในชั้นเรียนในระดับที่แตกต่างกัน

4. ผลการวิจัยพบว่า ข้าราชการครูที่ไม่เคยทำวิจัยในชั้นเรียนมีปัญหาการทำวิจัยในชั้นเรียน โดยรวมและรายด้าน มากกว่า ข้าราชการครูที่เคยทำวิจัยในชั้นเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 สอดคล้องกับประนอม เจริญชนม์ (2544 : 109) ได้ศึกษาเปรียบเทียบและวิเคราะห์จำแนกปัจจัยที่ส่งผลต่อครูประถมศึกษาที่เคยทำวิจัยและไม่เคยทำวิจัยของข้าราชการครูสายผู้สอน ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มครูที่เคยทำวิจัยและไม่เคยทำวิจัยมีความสามารถทางการวิจัย เจตคติต่อการทำวิจัย แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และการพัฒนาตนเองทางการวิจัยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ตัวแปรด้านภาระงานและ

การสนับสนุนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

ผลการวิจัยปรากฏดังกล่าว อาจเนื่องมาจาก ข้าราชการครูที่เคยทำวิจัยในชั้นเรียนมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการทำวิจัยในชั้นเรียน กระบวนการทำวิจัยในชั้นเรียน ซึ่งเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องและเป็นระบบ ดังนี้ คือ 1) เริ่มต้นจากการสำรวจสภาพการปฏิบัติงานว่ามีปัญหาอะไรบ้าง 2) วางแผนเพื่อใช้แก้ปัญหา 3) ลงมือปฏิบัติตามแผน 4) สะท้อนผลการปฏิบัติเพื่อการเริ่มต้นใหม่ มีสิ่งใดที่เกิดขึ้นหรือเปลี่ยนแปลงหรือพัฒนาไปบ้าง เพื่อสรุปผลและวางแผนปรับปรุงใหม่หรือแก้ปัญหาใหม่ต่อไป (ประวิต เอราวรรณ์. 2542 : 5-7) อีกประการหนึ่งซึ่งถือว่ามีผลสำคัญในการทำให้งานวิจัยได้รับการเผยแพร่ เพื่อนำไปใช้ประโยชน์และเป็นข้อมูลสารสนเทศ คือ การเขียนรายงานการวิจัยในชั้นเรียน การเขียนรายงานการวิจัยแบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ 1) ส่วนหน้า ประกอบด้วย ปกหน้า ใบบรองปกหน้า ปกใน ประกาศนุญปกการ(อาจใช้คำนำหรือกิตติกรรมประกาศ) หน้าอนุมติ บทคัดย่อ สารบัญ สารบัญตาราง บัญชีภาพประกอบ 2) ส่วนเนื้อหา ประกอบด้วย บทนำ เอกสารหรืองานวิจัยที่เกี่ยวข้อง วิธีการดำเนินการวิจัย ผลการวิจัย และสรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ 3) ส่วนหลัง ประกอบด้วย บรรณานุกรม ภาคผนวก ประวัติผู้วิจัย (สุรวาท ทองบุ. 2546 : 49-50)

ผู้ที่เคยทำวิจัยในชั้นเรียนจะต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการการทำวิจัยในชั้นเรียน การเขียนรายงานการวิจัยในชั้นเรียน ซึ่งแต่ละขั้นตอนของการทำงานวิจัยต้องอาศัยความอดทนในแต่ละขั้นตอนทั้งร่างกาย แรงใจ เวลา และงบประมาณส่วนตัวที่จะใช้ในการทำวิจัยในชั้นเรียนทำให้ผู้ที่เคยทำวิจัยมีความตระหนักในการทำและเห็นความสำคัญในการนำวิจัยมาแก้ปัญหาในการเรียนการสอนเป็นอย่างดี ซึ่งเห็นได้จากข้อจำกัดของการทำวิจัยในชั้นเรียน คือ การขาดความรู้ ทักษะ เป็นงานที่ใช้พลังงานและพลังใจอย่างมาก ภาระงานของครูมีมาก งานวิจัยในชั้นเรียนเป็นงานที่ใช้ความอดทน (ประวิต เอราวรรณ์. 2542 : 8 ; วาโร เฟิงส์วีสดี. 2542 : 7-8 ; สุวิมล ว่องวานิช. 2544 : 16) สิ่งทีกล่าวมาแล้วแสดงให้เห็นว่าบุคลากรที่ทำงานวิจัยมีความแตกต่างจากบุคลากรที่ไม่เคยทำงานวิจัยในชั้นเรียน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปใช้

จากผลการวิจัยพบว่า ยังพบปัญหาเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียนในสถานศึกษา ช่วงชั้นที่ 3-4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 อยู่ในระดับปานกลาง

ค่อนข้างไปทางมาก ดังนั้น

1.1 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานควรตระหนักถึงปัจจัยที่ส่งผลทำให้เกิดปัญหาเกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน คือ ด้านงบประมาณ ที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยควรจัดสรรให้เพียงพอ

1.2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ควรมีบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับการวิจัยโดยเฉพาะ ที่สามารถให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ

1.3 สถานศึกษาในช่วงชั้นที่ 3-4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ควรสนับสนุนปัจจัยในด้านงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ที่มีความจำเป็นและแหล่งข้อมูล เพื่อเป็นองค์ประกอบที่จะส่งเสริม ปรับปรุง และพัฒนา การทำวิจัยในชั้นเรียนให้มีประสิทธิภาพสูงสุดต่อไป

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยต่อไป

2.1 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งเสริมต่อการทำวิจัยในชั้นเรียน ในสถานศึกษาช่วงชั้นที่ 3-4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2

2.2 ควรศึกษาปัญหาการทำวิจัยในชั้นเรียนในจังหวัดอื่น ๆ ระดับเขตพื้นที่การศึกษาและระดับประเทศ เพื่อกำหนดเป็นนโยบายร่วมกันระหว่างสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.3 ควรทำการวิจัยคุณภาพเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียนในช่วงชั้นที่ 3-4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 หรือเขตพื้นที่การศึกษาอื่น ๆ เพื่อเป็นรูปแบบในการพัฒนาการทำวิจัยในชั้นเรียนแก่สถานศึกษาต่อไป